

*Bohács Béla:*¹

A magyar görögkatolikus esperesi kerület Szlovákiában

The Independent Hungarian Greek Catholic Protoperesbyteral District in Slovakia.

In 2018, the Prešov Greek Catholic Eparchy celebrates the 200th anniversary of its establishment. It was only in 1991 when the independent Hungarian Protoperesbyteral District was established. It unites the parishes which use Hungarian liturgical language. This paper presents these parishes.

Keywords: Eparchy. Protoperesbyteral district. Parish. Nationality.

Bevezetés

Szlovákiában a kassai görögkatolikus püspökség joghatósága alatt 15 szervezett magyar görögkatolikus parókia működik. Minden parókia saját parókiális templommal rendelkezik. Az egyes parókiák filiális községei közül nem mindegyik rendelkezik jogilag a tulajdonában lévő saját templommal. A filiális községekben az istentisztelet nyolc helyen a latin szertartású katolikusokkal közös birtokban lévő templomban folyik, hét helyen jogilag a latin szertartású katolikusok birtokában lévő templomokban van istentisztelet, négy helyen a filiális községben is van saját birtokukban lévő görögkatolikus templom. Az említett helyeken ezeken kívül még van két átmeneti, civil épületben kialakított misézőhely.

A tizenöt szisztematizált magyar görögkatolikus parókia közül a Szlovákiához tartozó Bodroghöz területén kilenc, az Ungháton négy, és a Csereháton két parókián folyik lelkipásztori szolgálat. A magyar parókiák a három szomszédos görögkatolikus egyházmegye volt parókiái közül kerültek az eperjesi, majd a kassai egyházmegyébe: a munkácsi egyházmegyéből kilenc, hajdúdorogi egyházmegyéből négy és az eperjesi egyházmegyéből két parókia került a kassai görögkatolikus egyházmegyébe. A bodroghözi és az ungháti parókiák eredetileg a terebesi esperesi kerületbe tartoztak. A két csereháti magyar parókia pedig a kassai esperesi kerületbe tartozott és tartozik ma is.²

¹ Prof. ThDr. Bohács Béla, PhD., görögkatolikus pap, főiskolai oktató az Eperjesi Egyetem Görög Katolikus Teológiai Karán. email: vojtech.bohac@unipo.sk

² Az Eperjesi egyházmegye területén alapítása óta (1818) nem volt önálló magyar nyelvű esperesi kerület.

A magyar nyelvű parókiák 1989 előtt a szlovák nyelvű parókiák számához viszonyítva, mindkét esperesi kerületben kisebbségben voltak. A terebesi esperesi kerületben a 20 szlovák³ nyelvű parókia mellett a magyar⁴ nyelvű parókiák száma nyolc volt. A kassai esperesi kerületben a hét szlovák nyelvű parókia mellett a magyar parókiák száma kettő volt. Problémáik megoldására időszüke végett az esperesi gyűléseken nagyon ritkán került sor. Az eperjesi egyházmegyét 1950-ben likvidálta a totalitárius hatalom, és tizennyolc éven keresztül hivatalosan nem létezett.⁵ A görögkatolikus egyház 1968-ban az úgynevezett „prágai tavasz” tartama alatt kezdhette meg ismét hivatalosan is tevékenységét. A nagyon rövid tartamú „prágai tavasz” nem tette lehetővé a tizennyolc éven átt felhalmozódott rengeteg probléma megoldását, közöttük a magyar esperesi kerület felállítását sem.

Az 1989-es bársonyos forradalom után szabad, nyugodt és megfontolt körülmények között lehetett folytatni, vagy újonnan kezdeni az elmaradtak bepótlását.

1. A magyar esperesi kerület

A magyar esperesi kerület megalakulásának története egyszerű és világos, bár nem sok írásbeli bizonyíték szól mellette. Hirka János eperjesi megyéspüspök (1969-2002) ordináriusi szolgálata alatt nagyon jól megismerte a magyar egyházközségek szükségleteit. Püspökké szentelése után rövid időn belül magyar nemzetisége révén e sorok íróját nevezte ki általános helynökké. Magyar nemzetiségű általános helynöke az egyházmegyének fennállása óta nem volt. A döntés arra irányult, hogy a magyar egyházközségekben is megfelelő szinten legyenek megoldva a nehézségek és a megoldásra váró kérdések. Az általános helynök helyzetismerete⁶ és a magyar parókiákon működő papokkal történt megbeszélései után, javasolta a megyéspüspöknek az önálló magyar esperesi kerület felállítását. A magyar esperesi kerület 1991. július 1-én lett megalapítva. Az új kerület a Bodrogköz és az Unghát tizenhárom magyar nyelvű parókiáját és a hozzájuk tartozó filiákat foglalta és foglalja magába jelenleg is.

³ 1. Bačkov, 2. Brezina, 3. Cejkov-Céke, 4. Čelovce-Cselej, 5. Dvorianky, 6. Kuzmice-Kozma, 7. Lasztovce -Lasztóc, 8. Nižný Žipov - Magyarizsép, 9. Nový Ruskov - Ruszká, 10. Sečovce - Gálszecs, 11. Stankovce – Sztankóc, 12. Stanča - Isztáncs, 13. Velaty - Velejte, 14. Veľká Tŕňa - Nagytoronya, 15. Vojčice - Vécse, 16. Zbeňňov - Zebegnyő, 17. Zemplínske Hradište - Zemplénhardicsa, 18. Zemplínska Teplica - Keresztúr.

⁴ 1. Čičarovce - Csicser, 2. Dobrá - Dobra (Kisdobra), 3. Maťovské Vojkovec – Mátyóc, 4. Poľany – Pólyán, 5. Pribeník – Perbenyik, 6. Streda nad Bodrogom – Bodrogszerdahely, 7. Veľké Slemence – Nagyszelmenc, 8. Zemplín – Zemplén.

⁵ CORANIČ, J.: *Tzv. Prešovský sobor – vyvrcholenie totalitnej moci o likvidáciu Gréckokatolíckej cirkvi v Československu*. In: CORANIČ, J.-ŠTURÁK, P.- J. KOPRIVŇÁKOVÁ.: *Cirkev v okovách totalitného režimu*. Prešov : PU Prešov, 2010. s. 63.

⁶ Az általános helynök a Bodrogköz Zétény nevű községéből származik, amely a pólyányi parókiának filiája.

A két cserháti magyar parókia, Szeszta és Horváti a nagy távolság végett nem került a magyar esperesi kerülethez.⁷ A kassai egyházközség⁸ magyar ajkú hívei sem voltak részei a magyar esperesi kerületnek. Magyar esperesi kerület megalapítása után első esperesének Mgr. Hornyák Béla dobrai parókust nevezték ki (1991–1995). Második esperese Mgr. Ósz István, csi-cseri parókus lett 1995–1996 között, mint a magyar esperesi kerület esperese, majd 1997–2007 között, mint a nagykaposi esperesi kerület protopresbytere volt a megváltoztatott elnevezésű esperesi kerület élén. 2007–2012 között ThDr. Vakles Attila, PhD volt, mint protopresbyter az ismét átnevezett Királyhalmec – Nagykaposi esperesi kerület élén. 2012. augusztus 1-től nevezték ki az eredeti elnevezéshez ismét visszatért magyar esperesi kerület⁹ protopresbyterének Mgr. Tóth Mihály, bodrogszerdahelyi parókust.

A magyar esperesi kerület parókiái

Az esperesi kerület egyházközségeit ábécésorrendben mutatjuk be. A bemutatás számadatait a legutóbbi népszámlálás alapján (2011) vannak kidolgozva. A további személyi áttekintések a kassai görögkatolikus püspökség legutóbbi sematizmusa (2013) szerint vannak feltüntetve.

1. Ágcsernő – Čierna nad Tisou

Parókus: Mgr. Vaszily József

Ágcsernő nagyon fiatal város az ukrán–szlovák határon. Átrakodó állomásként alapították 1947-ben. A lakossága mind vallásilag, mind nemzetiségileg kevert. A rendezett vallási élet a városban csak 1989 után indult be. A görögkatolikus parókiát 1998-ban alapították. Templomát három felekezet ökumenikus buzgalmával a latin és görög szertartású katolikusok és a reformátusok 1997-ben a Szent Kereszt felmagasztalásának tiszteletére szentelték. A jelenlegi parókus előtt két parókusa volt az egyházközségnek. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 3855, görög szertartású katolikus 835, latin szertartású katolikus 1836. A református hívők száma 641. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 3855, magyaroknak 2759, szlováknak 945 személy jelentkezett.

⁷ Az esperesi gyűléseken parókusaik alkalomadtán a Bodrogszerdahelyben résztvettek.

⁸ A kassai egyházközséget szlovák, ruszin és magyar ajkú hívek alkották és alkotják jelenleg is.

⁹ Mons. Milan Chatur kassai görögkatolikus megyéspüspök szóbeli ígérete szerint az esperesi kerület neve már nem fog változni az esperes működési helye szerint, hanem a hivatalos elnevezés tartósan a magyar esperesi kerület marad.

Kiscsernő – Čierna

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 486, görög szertartású katolikus 35, latin szertartású katolikus 184 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: az lakosok összlétszáma 486, magyarnak 462, szlováknak 24 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Kistárkány – Malé Trakany

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1156, görög szertartású katolikus 84, latin szertartású katolikus 524 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1156, magyarnak 998, szlováknak 28 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

2. Borsi – Borša

Parókus: Dipl.-Theol. Univ. Kecskés Gábor.

A község a 11. századtól létezik. Borsiban, a helyi kastélyban született II. Rákóczi Ferenc fejedelem. A község 2003-ig Bodrogszerdahelyhez tartozott és 2003-tól nyilvánították önálló parókiának. Új templomát 2003-ban fejezték be, és Szent Illés próféta tiszteletére szentelték. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1214, latin szertartású katolikus 491, görög szertartású katolikus 444. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1214, szlováknak 414, magyarnak 777 személy jelentkezett. A liturgikus nyelv a magyar. Az egyházközségből három görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Hornyák Béla szül. 1956-ban, felszentelték 1981-ben, Eperjesen. ThDr. Vakles Attila, PhD., szül. 1971-ben, felsz. 1996-ban, Eperjesen. ThDr. Gyurkovics Miklós PhD., szül. 1977-ben, felsz. 2006-ban, Kassán.

Kisújhely – Slovenské Nové Mesto

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1086, görög szertartású katolikus 173, latin szertartású katolikus 456. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: a lakosok összlétszáma 1086, magyarnak 199, szlováknak 832 személy jelentkezett. A liturgikus nyelv a szlovák.

3 Csicsér – Čičarovce

Parókus Mgr. Perhács Árpád

Csicsert már 1263-ban említik, mint település. Fatemplomát 1750-ben említik először. Első görögkatolikus papja Petrasovics János 1789-ben volt (máig 15 parókusa volt

az egyházközségnek). A jelenlegi templom 1900–1903 között épült neoklasszicista stílusban és Szűz Mária oltalma tiszteletére szentelték. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: a lakosok összlétszáma 891, görög szertartású katolikus 216, latin szertartású katolikus 290 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: a lakosok összlétszáma 891, magyar 845, szlovák 42 személy. A liturgia nyelve Csicsserben amagyar. Az egyházközségből három görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Hornyák Péter, szül. 1950-ben, felsz. 1973-ban, Mgr. Szakala János, szül. 1979-ben, felsz. 2004-ben, Dipl-Theol. Univ. Kecskés Gábor, szül. 1981-ben, felsz. 2006-ban.

Nagyráska – Velké Raškove

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlét száma 334, görög szertartású katolikus 27, latin szertartású katolikus 108 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 334, magyarnak 262, szlováknak 46 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből nem származik görög szertartású katolikus pap.

Izske - Ižkovce

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 105, görög szertartású katolikus 5, latin szertartású katolikus 15 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: a lakosok összlétszáma 105, magyarnak 88, szlováknak 10 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből nem származik görög szertartású katolikus pap.

Abara - Abara

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 719, görög szertartású katolikus 66, latin szertartású katolikus 187 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 719, magyarnak 446, szlováknak 228 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből nem származik görög szertartású katolikus pap.

Deregyő - Drahňov

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1352, görög szertartású katolikus 105, latin szertartású katolikus 299 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1352, magyarnak 947, szlováknak 248 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből nem származik görög szertartású katolikus pap. Deregyőn a hívek részére új, az Úr színé változásának szentelt templom áll rendelkezésére.

4. *Kisdobra – Dobrá*

Parókus: Mgr. Vaszily Tamás

Az első írásbeli bizonyíték a településről 1323-ból származik. A Bodroglak legrégibb parókiája. Első papja Krepecky János volt (1757–1778), utána még húsz parókus következett, közöttük volt az ismert liturgista Melles Emil is (1881–1898). Ősi templomát Urunk menybemenetele tiszteletére szentelték 1740-ben. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 432, görög szertartású katolikus 231, latin szertartású katolikus 88 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 432, magyaroknak 336, szlováknak 83 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből három görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Kecskés Barnabás, szül. 1973 -ban, felsz. 1997-ben; PaedDr. Szabó Zsolt, szül. 1976, felsz. 2002; Mgr.Kecskés Ferenc, szül.1969-ben, felsz. 2003-ban.

Bacska – Bačka filia

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 653, görög szertartású katolikus 40, latin szertartású katolikus 341 személy.

A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 653, magyaroknak 546, szlováknak 27, személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Bély – Biel

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1474, görög szertartású katolikus 342, latin szertartású katolikus 722 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1474, magyaroknak 1036, szlováknak 366 személy jelentkezett. A liturgia nyelve magyar. Templomát Szent Péter és Pál főapostolok tiszteletére szentelték. A jelenlegi templom 1991-ben alakították ki egy használaton kívüli mozihelyiségből. E sorok írója az eperjesi általános helynöki rangban szentelte fel. A jelenlegi templom előtt az egyházközség 1968-tól felépített egy nagyon szép templomot, amit nem sikerült befejezni a varsói szerződés országainak hadseregei bejövetele előtt. Az építkezés megszakadt, mert az állami hatalom nem engedte a további munkálatokat. A hatalom képviselői kiadták a bontási parancsot, és a templomot a hívek nagy megmozdulása ellenére is lebontották. Kispapként még asszisztáltam a még be nem fejezett, de már használatban levő templomban. A liturgia nyelve magyar. Az egyházközségből két görög szertartású katolikus pap származik: ICLic. Perhács Árpád, szül. 1981-ben, felsz. 2010-ben. Mgr. Boronkay József a Miskolci görögkatolikus exarchátusban teljesít papi szolgálatot.

5. Királyhelmeč – Kráľovský Chlmec

Parókus: Mgr. Mondok István

A helység első írásbeli említése 1214-ből származik, és a Helmejz névvel illetik. A „király” bővítést 1662-ben csatolták a nevéhez. Az első görögkatolikusok az 1715-ben a városba költöző rutének voltak. A görögkatolikus parókiát 1994-ben alapították. Templomát Szent György nagyvértanú tiszteletére szentelték. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: a lakosok összlétszáma 7698, görög szertartású katolikus 933, latin szertartású katolikus 3722 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 7698, magyarnak 6590, szlováknak 821 személy jelentkezett. A liturgia nyelve magyar és szlovák. Az egyházközségből egy görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Hricuta András, szül.1976-ban, felsz. 2003-ban.

6. Mátyóč – Veskóč – Mat’ovské Vojkovce

Parókus: Mgr. Iván Barnabás

Az első írásbeli bizonyíték a településről 1279-ből származik. Az ungvári vár tulajdona volt. Mostani temploma 1911-ben épült, és Szűz Mária elhunytá tiszteletére van szentelve. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 626, görög szertartású katolikus 229, latin szertartású katolikus 297 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 626, magyarnak 552, szlováknak 57 személy jelentkezett. A liturgia nyelve magyar. Az egyházközségből két görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Matyi Róbert, szül. 1969-ben, felsz. 1996-ban; ThBibLic. Jáger Róbert, PhD., szül.1973-ban, felsz. 2002-ben.

Kaposkelecsény – Kapušianske Kľačany

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: a lakosok összlétszáma 880, görög szertartású katolikus 95, latin szertartású katolikus 144 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 880, magyarnak 824, szlováknak 37, személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Mogyorós – Krišovská Liesková

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 903, görög szertartású katolikus 75, latin szertartású katolikus 236 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 903, magyarnak 780, szlováknak 74 személy jelentkezett. A liturgia nyelve magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Vaján – Vojany

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 863, görög szertartású katolikus 43, latin szertartású katolikus 226 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 863, magyarnak 684, szlováknak 150 személy jelentkezett. A liturgia nyelve magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

7. Nagyszelmenc – Velké Slemence

Parókus: PaedDr. Szabó Zsolt

Nagyszelmenc Palágy-Komoróc, Ukrajna része volt 1946-ig. A II. világháború után 1945-ben a falu közepén húzták meg a határt, amely kettészelte a falut. Kiszelmenc a volt Szovjetunió része lett, Nagyszelmenc pedig Csehszlovákiában maradt. A parókiát 1946-ban alapította boldog Gojdics Pál eperjesi püspök. Temploma 1886-ból való és a Szentlélek leszállása tiszteletére szentelték. A liturgia nyelve a magyar.

A parókia területén működik a 2009. szeptember 1-én alapított egyházmegyei Nagy Szent Bazil szabadidőközpont. Nemcsak Nagyszelmencben működik, hanem a nagymihályi és szobranci járás közelebbi falvaiban is. Az itt táborozó gyerekek és az ifjúság természetes módon tanulja meg a más nemzetiséggel való természetes együttélés szabályait. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 616, görög szertartású katolikus 232, latin szertartású katolikus 200 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 616, magyarnak 562, szlováknak 18 személy jelentkezett. Az egyházközségből egy görög szertartású katolikus pap származik. Jelenleg az egyházközségből az eperjesi érseki szemináriumban egy kispap is készül a papi hivatásra.

8. Nagykapos – Velké Kapušany

Az első írásbeli emlék, amely Copus néven említi a helységet, II. András király levele 1214-ből. A város a leleszi Szent Kereszt premontrai kolostor tulajdona volt. A görögkatolikus parókiát 2007. július 2-án alapították az eredetileg Csicsérhez tartozó filiából. Új, modern templomát boldog Gojdics Pál eperjesi püspök tiszteletére szentelték 2010-ben.

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 9406, görög szertartású katolikus 1006, latin szertartású katolikus 4210 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 9406, magyarnak 6127, szlováknak 2358 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar és a szlovák nyelv. Az egyházközségből három görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Vaszily József, szül. 1969-ben, felsz. 1996-ban, Mgr. Vaszily Tamás, szül. 1975-ben és Hornyák András, Horvátországban két szertartású papként működik.

9. Pólyán – Polány

Jelenlegi temploma 1794 és 1802 között épült klasszicista stílusban. A templomban egy lényegesen régebbi – valószínűleg a 17. századból származó szép ikonosztácion látható. A templomot Szűz Mária születése tiszteletére szentelték. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 535, görög szertartású katolikus 252, latin szertartású katolikus 111 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 535, magyarnak 423, szlováknak 56 személy jelentkezett. A liturgia nyelve magyar. Az egyházközségből egy görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Ósz István, szül. 1956-ban, felsz. 1979-ben.

A pólyányi parókiához még a következő községek tartoznak:

Boly

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 725, görög szertartású katolikus 85, latin szertartású katolikus 378 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 725, magyarnak 607, szlováknak 109 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Lelesz

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1782, görög szertartású katolikus 91, latin szertartású katolikus 1329 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1782, magyarnak 1526, szlováknak 128 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik:

Szolnocska – Solnička

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 225, görög szertartású katolikus 34, latin szertartású katolikus 107 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 225, magyarnak 208, szlováknak 8 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar.

Zétény – Zatin

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 823, görög szertartású katolikus 69, latin szertartású katolikus 520 személy.

A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 823, magyarnak 706 szlováknak 93 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből két görög szertartású katolikus pap származik: Prof. ThDr. Bohács Béla, PhD., egyetemi tanár, szül. 1950-ben, felsz. 1974-ben; ifj. ThDr. Bohács Béla, PhD., szül. 1978-ban, felsz. 2004-ben.

10. Perbenyik – Pribeník

Az első írásbeli emlék 1323-ban tesz említést Perbenyikről. A faluban megmaradt a Majláth grófi család kastélya. Említésre méltó a benne levő, művészi módon berendezett latin szertartású kápolna. Görögkatolikus templomát Mindenszentek tiszteletére szentelték, és 1900-ban épült.

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1033, görög szertartású katolikus 295, latin szertartású katolikus 336 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosok összlétszáma 1033, magyarnak 870, szlováknak 148 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

A perbenyiki parókiához még a következő filiális községek tartoznak:

Nagygéres – Velký Horeš

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1048, görög szertartású katolikus 143, latin szertartású katolikus 236 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1048, magyarnak 851, szlováknak 149 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Kisgéres – Malý Horeš

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1112, görög szertartású katolikus 34, latin szertartású katolikus 85 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1112, magyarnak 1068, szlováknak 29 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

11. Rad – Körtvélyes

Körtvélyes ma Rad község része. A második világháború után a volt Szovjetunió területéről repatriált lakosokat telepítettek a faluba, ezeknek a többsége bizánci szertartású volt. A falu görögkatolikus temploma a 1966–1969-es években épült, és a Szentlélek kitöltésének tiszteletére szentelték. A parókiát 2004-ben alapították. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: a lakosság összlétszáma 556, görög szertartású katolikus 122, latin szertartású katolikus 330 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 556, magyarnak 404, szlováknak 112 személy jelentkezett. A liturgia nyelve az ósláv. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

A Rad-Körtvélyesi parókiához még a következő filiális községek tartoznak:

Szinyér

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 234, görög szertartású katolikus 28, latin szertartású katolikus 145 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 234, magyarnak 208, szlováknak 21 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Szentmária – Svätá Mária

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 575, görög szertartású katolikus 119, latin szertartású katolikus 302 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 575, magyarnak 509, szlováknak 51 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből egy görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Tóth Mihály, szül.1964-ben, felsz. 1996-ban.

Szentes – Svätuše

A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 842, magyarnak 795, szlováknak 51 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Kisújlak – Nová Vieska – Szomotor része

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1571, görög szertartású katolikus 277, latin szertartású katolikus 574 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1571, magyarnak 1206, szlováknak 309 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

12. Szerdabely – Streda nad Bodrogom

Parókus: Mgr. Tóth Mihály. Az első írásbeli emlék a faluról V. István király datálás nélküli levelében található. A levél keletkezése az 1260–1272 közötti évekre tehető. A falu a nemes Ákos család tulajdona volt. A kastély 1700-ban épült egy korábbi, 16. századbéli kastély helyén. Görögkatolikus temploma 1800–1820 között épült. Temploma szent Mihály tiszteletére van szentelve.

A parókia területén működik 2007. szeptember 1-től az egyházmegyei Szent Lukács szabadidőközpont, amely a bodrogközi gyerekek és ifjúság egész évi keresztény foglalkoztatását szervezi és irányítja, Tóth Mihály igazgató vezetése alatt.

Szintén 2007. szeptember 1-től működik Hatfán az egyházmegyei *Iskola a természetben*, amely az egészséges természeti környezetben irányítja a gyerekek és az ifjúság erkölcsi, esztétikai, vallási, ökológiai és más tevékenységét. Mindkét központnak az élén Tóth Mihály atya, mint igazgató áll.

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 2239, görög szertartású katolikus 463, latin szertartású katolikus 846 személy.

A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 2239, magyaroknak 1571, szlováknak 488 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar és a szlovák nyelv. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

A szerdahelyi parókiához még a következő filiális községek tartoznak:

Szög – Klin nad Bodrogom

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 213, görög szertartású katolikus 33, latin szertartású katolikus 113 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 213, magyaroknak 160, szlováknak 46 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből egy görög szertartású katolikus pap származik: Mgr. Kosztura János, szül. 1978-ban, felsz. 2004-ben.

Kiskövesd – Malý Kamenec

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 460, görög szertartású katolikus 16, latin szertartású katolikus 60 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 460, magyaroknak 438, szlováknak 22 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Nagykövesd – Velký Kamenec

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 806, görög szertartású katolikus 52, latin szertartású katolikus 278 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 806, magyaroknak 700, szlováknak 59 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Őrös – Strážne

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 653, görög szertartású katolikus 28, latin szertartású katolikus 160 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 653, magyaroknak 605, szlováknak 44 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Szőlőske – Viničky

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 516, görög szertartású katolikus 73, latin szertartású katolikus 161 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 516, magyarnak 341, szlováknak 110, személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

13. Zemplén – Zemplín

A falu az Anonymus Krónika szerint a 12–13. századból származik, Zemplén vármegye központja és névadója. A falu közepén magtalálható a volt vármegyeháza. A várdombon található Urunk mennybemenetelének szentelt görögkatolikus templom, szomszédságában a református templommal. A templomoktól nagyon jól látható az évezredek sárvár ívelése és a Bodrog folyó eredete a Latorca és a Laborc összefolyásával. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 387, görög szertartású katolikus 120, latin szertartású katolikus 74 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 387, magyarnak 299, szlováknak 76 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

A Zempléni parókiához még a következő filiális községek tartoznak:

Lagmóc – Ladmovce

A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 337, magyarnak 311, szlováknak 27 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Szomotor – Somotor

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1571, görög szertartású katolikus 277, latin szertartású katolikus 574 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1571, magyarnak 1206, szlováknak 309 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik. Két magyar parókia a kassai esperesi kerületből a nagy távolság miatt nem tagja a magyar esperesi kerületnek.

14. Szeszta – Cestic

Az első írásbeli emlék Szesztáról 1317-ből származik Zozta alakban. Első temploma 1752-ben épült. A jelenlegi templom a 19. század második felében épült. Ikonosztázionja 1910-ből való. A templom, amely az Istenszülő oltalmának van szentelve, 1985-ben teljes

felújításon ment keresztül. Parókus ThDr. Vakles Attila, PhD. Szeszta nem tartozik a magyar esperesi kerületbe. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 824, magyarnak 476, szlováknak 295 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

A szesztai parókiához még a következő filiális községek tartoznak:

Komaróc – Komarovec

A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 390, görög szertartású katolikus 39, latin szertartású katolikus 163 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 390, magyarnak 324, szlováknak 50 személy jelentkezett. A liturgia nyelve magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Hím – Perín Chým

A mai hími görögkatolikus templom elődjét már 1335-ben említik, és így a hími templom az egyik legrégebb görögkatolikus templom metropolóánk területén. A lakosok szertartás szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1407, görög szertartású katolikus 40, latin szertartású katolikus 1015 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 1407, magyarnak 486, szlováknak 839 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Szepsí – Moldava nad Bodvou

A lakosok nemzetiség szerinti hovatartozása: lakosság összlétszáma 11068, magyarnak 4314, szlováknak 3492 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar és a szlovák (3:1 arányban). Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Szepsiben 2014. október 1-én szentelte fel Mons. Milan Chatur kassai görögkatolikus püspök az új templom alapkövét.

Ezeken a községeken kívül még 17 község tartozik a szesztai parókiához, amelyekben 0–50 között mozog a görög szertartású katolikus hívek száma.

15. Horváti – Chorváty

Parókus: Mgr. Matyi Róbert.

A község a 17. században már említve van. Jelenlegi temploma egy korábbi zsindeyes fedésű templom helyén épült. 1765. augusztus 28-én szentelték Szűz Mária elhunytá tiszteletére. A parókia épületét 1778-ban fejezték be. A lakosok szertartás szerinti

hovatarozása: lakosság összlétszáma 102, görög szertartású katolikus 45, latin szertartású katolikus 51 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatarozása: lakosság összlétszáma 102, magyarnak 97, szlováknak 5 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

A horvát parókiához még a következő filiális községek tartoznak:

Torna – Turňa nad Bodvou

A lakosok szertartás szerinti hovatarozása: lakosság összlétszáma 3511, görög szertartású katolikus 112, latin szertartású katolikus 2552 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatarozása: lakosság összlétszáma 3511, magyarnak 2036, szlováknak 1019 személy jelentkezett. A liturgia nyelve az ósláv nyelv. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik.

Rozsnyó – Rožňava

A lakosok szertartás szerinti hovatarozása: lakosság összlétszáma 63351, görög szertartású katolikus 577, latin szertartású katolikus 19235 személy. A lakosok nemzetiség szerinti hovatarozása: lakosság összlétszáma 63351, magyarnak 18057, szlováknak 34865 személy jelentkezett. A liturgia nyelve a magyar. Az egyházközségből görög szertartású katolikus pap nem származik. Ezekben a községekben kívül még 69 község tartozik a horvát parókiához, amelyekben 0–20 között mozog a görög szertartású katolikus hívek száma, amelyekkel együtt a parókia híveinek a száma 810 személy. A kassai görögkatolikus székesegyházban is van minden vasárnap 11.30-kor, minden ünnepnap 9.00-kor és minden pénteken 9.00-kor magyar nyelvű szent liturgia. A magyar görögkatolikus hívek Kassán nincsenek külön egyházközségbe szervezve.

Kitekintés

A Magyar esperesi kerületet a jogilag megalapozott összetartozás jellemzi. Ez az alap adja meg a papoknak és híveknek is egyformán a lehetőséget, építeni az anyanyelvi, szertartási és hitbeli összetartozásuk felépítményét. Ez az összetartozási érték hozhatja meg a lakosság exodusának a mérséklődését és a magyar nyelv és a bizánci szertartásnak a megmaradását legalább a jelenlegi szinten a magyar esperesi terület egyházközségeiben.

Bibliográfia

CORANIČ, J.: *Tzv. Prešovský sobor” - vyvrcholenie totalitnej moci o likvidáciu Gréckokatolíckej cirkvi v Československu*. In: CORANIČ, J. – ŠTURÁK, P.- J. KOPRIVŇÁKOVÁ: *Cirkev v okovách totalitného režimu*. Prešov: PU Prešov, 2010.

ŠTURÁK, P.: *Dejiny Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1945–1989*. Prešov: Petra, 1999.

Schematismus Prešovskej Gréckokatolíckej Metropolie. Prešov: Petra, 2008.

SZÉKELY, G. – MESÁROŠ, A.: *Gréckokatolíci na Slovensku*. Košice: Slovo, 1997.

<https://www.google.com/search?q=sc%C3%ADtanie+ludu+2011&client=firefox-b-ab&ei=41iOW6-pOYy6sQGtqao4&start=10&sa=N&biw=1114&bih=834>